

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/33/2008

PIERWSZY BILANS DOKONAŃ RZĄDU DONALDA TUSKA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Zapewne magia układu dziesiętnego sprawia, że sto dni stało się tradycyjną cezurą, po której dokonuje się pierwszego podsumowania pracy nowego rządu. Nieco przed tym terminem¹ zadaliśmy Polakom kilka pogłębionych pytań o ocenę dokonań rządu koalicji PO–PSL.

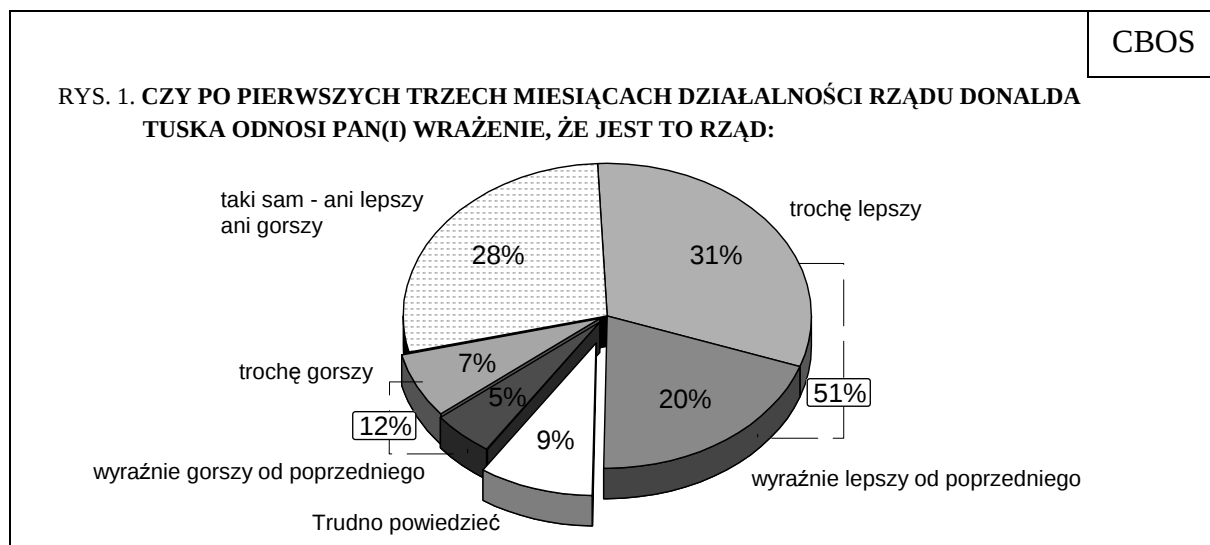
W lutym rząd Donalda Tuska utracił nieco zwolenników, nadal jednak cieszy się wyjątkowo dużym poparciem Polaków, akceptuje go ponad połowa ankietowanych (55%)². Ciągłe znaczna grupa badanych, choć mniejsza niż miesiąc temu, wyraża zadowolenie z szefa rządu (59%). Mniej entuzjastycznie przyjmowane są dotychczasowe efekty pracy obecnego gabinetu – połowa Polaków (50%) ocenia je pozytywnie. Stosunek do rządu jest więc nadal dobry, ale we wszystkich jego wymiarach istotnie gorszy niż miesiąc temu. Najprawdopodobniej jest to zwiastun końca przedłużonego „miodowego miesiąca” rządu i od tej pory czynnikiem określającym poparcie dla niego będą już w większej mierze efekty jego działalności niż zadowolenie ze zmiany ekipy rządzącej i przewidywania przyszłości.

OCENA RZĄDU

Po trzech miesiącach sprawowania władzy połowa Polaków (51%) uważa, że rząd Donalda Tuska jest lepszy od bezpośrednio poprzedzającego go rządu Jarosława Kaczyńskiego. Ponad jedna czwarta ankietowanych (28%) jest zdania, że oba gabinety są porównywalne i nie da się powiedzieć, który jest lepszy, a który gorszy. Tylko 12% badanych sądzi, że ekipa Jarosława Kaczyńskiego była lepsza niż obecnie rządząca, a co jedenasty (9%) nie podejmuje się rozstrzygnięcia tej kwestii.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (213) zrealizowano w dniach 1–4 lutego 2008 roku na liczącej 1137 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Patrz komunikat CBOS „Spadek notowań rządu”, luty 2008.

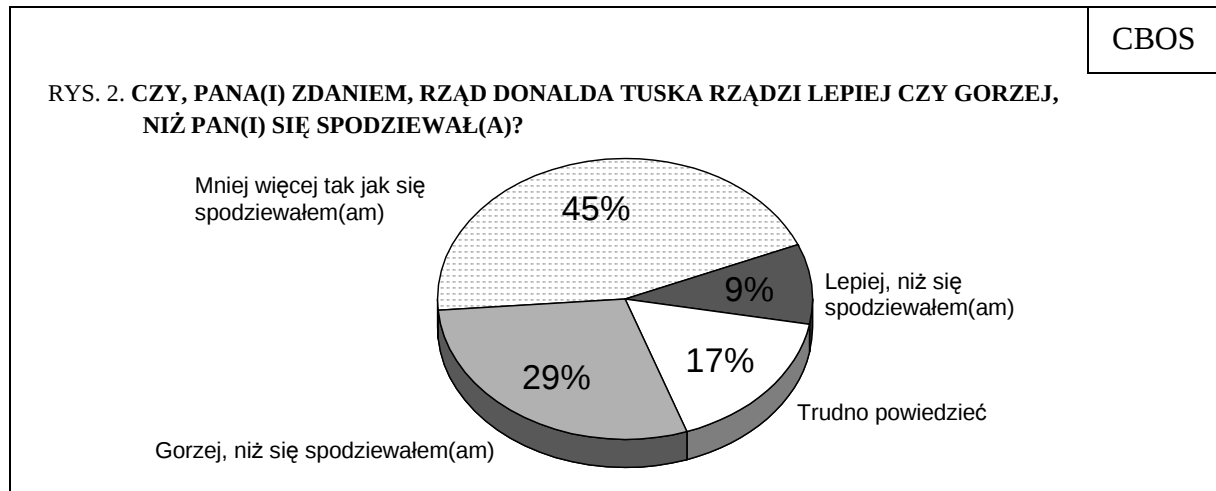
Jest zrozumiałe, że konfrontacja dokonań rządu Donalda Tuska z pracą jego poprzednika jest najbardziej korzystna w elektoracie PO, niewiele gorzej wypada także – co również nie zaskakuje – wśród zadeklarowanych wyborców LiD. Ponad cztery piąte zwolenników obu partii wyraża przekonanie o wyższości obecnego gabinetu nad poprzednim. Co ciekawe, zadeklarowani wyborcy PSL – drugiej z rządzących partii – nie są tak jednoznacznie przekonani o tym, że obecny rząd jest lepszy od poprzedniego: połowa zwolenników tego ugrupowania podziela ten pogląd, ale co trzeci uważa, że oba rządy są porównywalne pod względem jakości. Najbardziej krytyczni są zwolennicy PiS – ponad połowa spośród nich gloryfikuje osiągnięcia rządu Jarosław Kaczyńskiego i negatywnie ocenia trzymiesięczne dokonania gabinetu Donalda Tuska.

Tabela 1

Czy po pierwszych trzech miesiącach działalności rządu Donalda Tuska odnosi Pan(i) wrażenie, że jest to rząd:	Potencjalne elektoraty					Niegłosujący
	LiD	PO	PSL	PiS	Niezdecydowani	
	w procentach					
– lepszy od poprzedniego	82	87	49	5	28	36
– taki sam – ani lepszy ani gorszy	15	9	34	29	38	40
– gorszy od poprzedniego	3	1	7	58	7	10
Trudno powiedzieć	0	3	10	8	27	14

Pierwsze trzy miesiące pracy rządu Donalda Tuska nie przyniosły jednak spektakularnych osiągnięć czy sukcesów. Niewielu Polaków (9%) wyraża pozytywne

zaskoczenie jakością pracy koalicji PO–PSL i sądzi, że gabinet Donalda Tuska rządzi lepiej, niż się spodziewali. Najwięcej osób (45%) jest zdania, że obecna ekipa daje sobie radę z rządzeniem mniej więcej tak jak oczekiwali. Niespełna jedna trzecia badanych (29%) jest rozczarowana i ocenia, że rząd Donalda Tuska wypada gorzej, niż oczekiwali.

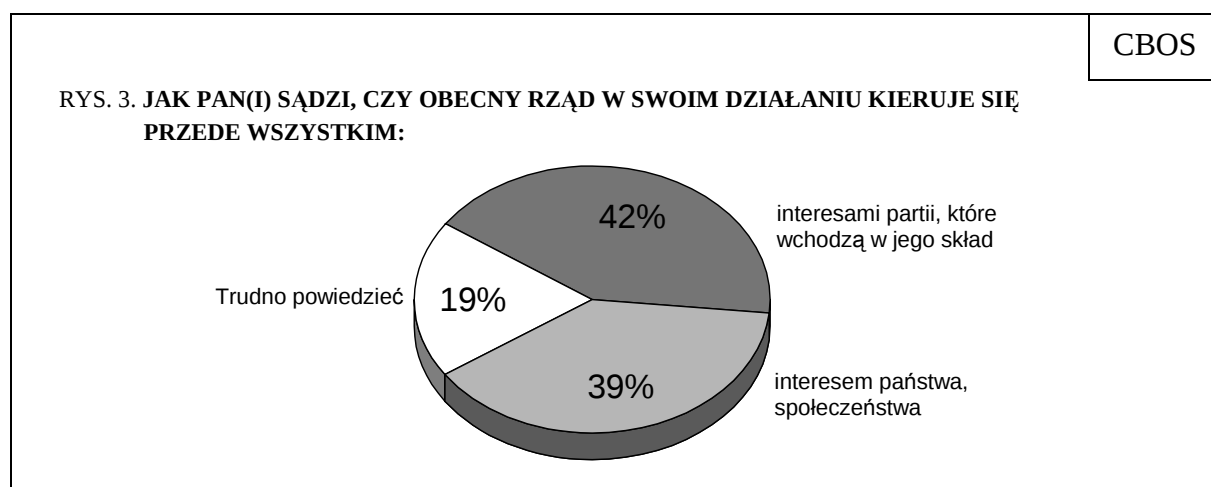

Deklarowane rozczarowania i pozytywne zaskoczenia są związane przede wszystkim z sympatiami partyjnymi. Najbardziej rozczarowani rządami Donalda Tuska okazują się zwolennicy PiS, chociaż – jak można się spodziewać – nie wiązali oni z tym rządem zbyt dużych nadziei. Ponad połowa elektoratu PiS twierdzi, że koalicja PO–PSL rządzi gorzej, niż się spodziewali. Także jedna trzecia zadeklarowanych wyborców PSL jest zawiedziona pierwszymi miesiącami urzędowania obecnego gabinetu. Z kolei w relatywnie największym stopniu pozytywnie zaskoczeni są wyborcy LiD i – nieco rzadziej – sympatycy PO.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, rząd Donalda Tuska rządzi lepiej czy gorzej niż Pan(i) się spodziewał(a)?	Potencjalne elektoraty					Niegłosujący
	LiD	PO	PSL	PiS	Niezdecydowani	
	w procentach					
Lepiej, niż się spodziewałem(am)	17	14	7	4	4	7
Mniej więcej tak jak się spodziewałem(am)	55	62	35	34	26	40
Gorzej, niż się spodziewałem(am)	19	15	34	52	33	32
Trudno powiedzieć	9	10	24	11	37	22

Po trzech miesiącach rządów koalicji PO–PSL Polacy mają mieszane uczucia co do priorytetów, jakimi w swojej polityce kierują się politycy rządzących ugrupowań. Prawie dwie piąte ankietowanych (39%) uważa, że rząd w swojej działalności ma na uwadze przede wszystkim interesy obywateli i państwa. Nieco więcej osób (42%), być może pod wpływem niektórych doniesień mediów (takich jak np. umorzenie kary spółce J&S czy nagłośniona w prasie polityka kadrowa prezydent Warszawy), skłania się raczej do stwierdzenia, że rząd w swoich działaniach preferuje interesy partii tworzących koalicję, a dobro państwa jest na drugim planie.

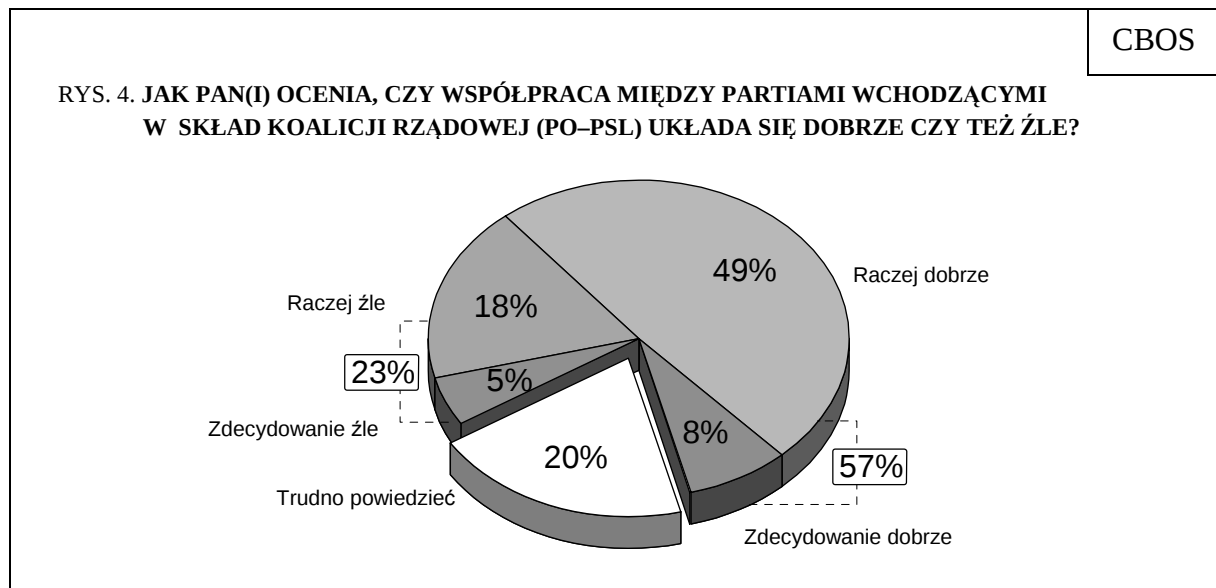
O pro państwowej, a nie partykularnej postawie rządu w największym stopniu są przekonani wyborcy PO. Taką opinię podziela również ponad połowa zadeklarowanych zwolenników LiD. Pogląd, że rząd kieruje się w swoich działaniach przede wszystkim interesami obywateli i państwa, przeważa też wśród sympatyków PSL, jednak ponad jedna trzecia wyborców drugiej z koalicyjnych partii ma odmienne zdanie na ten temat. Najbardziej krytyczni w tej kwestii są wyborcy PiS, wśród których cztery piąte uważa, że rząd Donalda Tuska kieruje się przede wszystkim egoizmem partyjnym. Podobnego zdania jest także ponad połowa osób biernych politycznie, niebiorących udziału w wyborach.

Tabela 3

Jak Pan(i) sądzi, czy obecny rząd w swoim działaniu kieruje się przede wszystkim:	Potencjalne elektoraty					Niegłosujący
	LiD	PO	PSL	PiS	Niezdecydowani	
	w procentach					
– interesem państwa, społeczeństwa	54	67	43	8	24	26
– interesami partii, które wchodzą w jego skład	25	16	35	80	46	52
Trudno powiedzieć	21	17	22	11	30	23

STOSUNKI MIĘDZY KOALICJANTAMI I PREZYDENTEM

Ponad połowa ankietowanych (57%) uważa, że współpraca między partiami tworzącymi obecną koalicję rządową jest dobra i rzeczowa, a niemal co czwarty (23%) jest przeciwnego zdania. Jedna piąta badanych (20%) nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie.

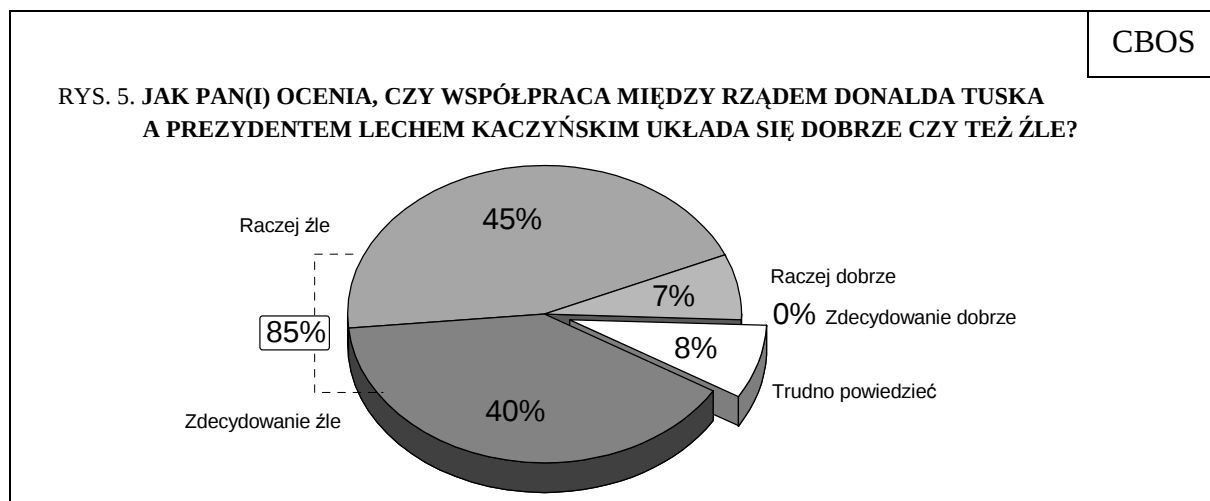

O dobrym współdziałaniu partii tworzących koalicję rządową w największym stopniu są przekonani wyborcy PO i PSL, a także zwolennicy LiD. Jakość współpracy między koalicjantami pozytywnie ocenia nawet co drugi sympatyk PiS.

Tabela 4

Jak Pan(i) ocenia, czy współpraca między partiami wchodzącymi w skład koalicji rządowej (PO–PSL) układa się dobrze czy też źle?	Potencjalne elektoraty					Niegłosujący
	LiD	PO	PSL	PiS	Niezdecydowani	
	w procentach					
Dobrze	70	76	76	51	49	42
Źle	13	16	11	25	17	31
Trudno powiedzieć	17	8	12	24	35	27

Zupełnie inaczej wygląda ocena współdziałania rządu Donalda Tuska z prezydentem Lechem Kaczyńskim. Zdecydowana większość Polaków (85%) sądzi, że współpraca między tymi ośrodkami władzy źle się układa, a zaledwie 7% jest odmiennego zdania. Tylko 8% ankietowanych nie ma sprecyzowanej opinii w tej sprawie.

Wyborcy wszystkich partii mają krytyczną opinię na temat tego, jak w ciągu ostatnich trzech miesięcy układała się współpraca między ośrodkiem prezydenckim a rządem koalicji PO–PSL.

Tabela 5

Jak Pan(i) ocenia, czy współpraca między rządem Donalda Tuska a prezydentem Lechem Kaczyńskim układa się dobrze czy też źle?	Potencjalne elektoraty					Niegłosujący
	LiD	PO	PSL	PiS	Niezdecydowani	
	w procentach					
Dobrze	6	7	11	7	4	7
Źle	92	89	85	89	77	82
Trudno powiedzieć	2	4	5	5	19	11

PLUSY I MINUSY PIERWSZYCH TRZECH MIESIĘCY PRACY RZĄDU DONALDA TUSKA

Za pomocą pytań otwartych, a więc takich, w których ankietowani sami formułują odpowiedzi, sondowaliśmy opinie Polaków o osiągnięciach lub ewentualnych potknięciach dostrzeżonych przez nich w ciągu pierwszych trzech miesięcy sprawowania władzy przez rząd Donalda Tuska.

Ogólnie można powiedzieć, że zarówno sukcesy, jak i porażki nowego gabinetu nie są zbyt wyraziste – wypowiedzi ankietowanych są rozproszone i dotyczą wielu aspektów działalności rządu i wielu dziedzin życia politycznego. Z ocen respondentów można wnosić, że rząd nie ma jak na razie wyraźnych sukcesów, ale nie można mu też przypisać jakichś spektakularnych wpadek.

Co piąty ankietowany (21%) po pierwszych miesiącach sprawowania władzy przez koalicję PO–PSL nie dostrzega żadnych jej sukcesów lub nawet plusów. Wśród zdeklarowanych wyborców PiS prawie połowa (46%) nie zauważyła żadnych dodatnich stron tego rządu, natomiast w gronie zwolenników PO tylko 6% stawia podobną diagnozę. Niespełna jedna trzecia ogółu badanych (30%) nie potrafi odpowiedzieć na tak postawione pytanie. Odsetki braku odpowiedzi były zbliżone zarówno wśród sympatyków PiS (25%), jak i PO (21%). Dodatkowo 7% ogółu respondentów jest zdania, że trzy miesiące to zbyt krótki okres sprawowania władzy, by można było uczciwie oceniać sukcesy nowego rządu. (Taką opinię podziela 7% wyborców PO i 2% sympatyków PiS.) W sumie zatem merytorycznie o plusach rządu Donalda Tuska wypowiedziało się nieco ponad dwie piąte ogółu ankietowanych (42%; 66% zdeklarowanych wyborców PO i 27% zwolenników PiS).

W ocenie Polaków największym plusem nowego rządu jest zmiana stylu dyskursu publicznego i atmosfery na scenie politycznej – ten czynnik wymieniano najczęściej. Zdaniem 13% ankietowanych, najbardziej widocznym osiągnięciem nowego układu politycznego jest brak kłótni, swarów, zanik atmosfery nieustannych oskarżeń czy – jak to wyrażali niektórzy ankietowani – *szumu i wariactwa*. W nieco łagodniejszych sformułowaniach mówiono o większej kulturze bycia i wypowiedzi, braku jadu i powrocie do normalności. (Ten czynnik wymieniło 17% zdeklarowanych wyborców PO i 8% zwolenników PiS.)

Dalsze 5% ankietowanych dostrzegło zmianę stylu sprawowania władzy, lepszy kontakt z obywatelami, bardziej otwarte i przyjazne nastawienie do ludzi. Mówiono także o poprawie nastrojów społecznych, wzroście zaufania społecznego i optymizmu, stwierdzano, że nowy rząd jest lepiej odbierany przez Polaków (9% wypowiedzi wśród wyborców PO i 4% wśród zwolenników PiS).

Poza poprawą atmosfery życia publicznego do najczęściej postrzeganych sukcesów nowego gabinetu należy lepsza polityka zagraniczna i poprawa stosunków z sąsiadami. Taką diagnozę postawiło 9% ankietowanych, w tym 2% mówiło o poprawie stosunków z Rosją lub zniesieniu embarga na mięso. Dodatkowo w co setnej wypowiedzi pojawiały się pozytywne oceny zamiaru wycofania polskiego kontyngentu wojskowego z Iraku. (W elektoracie PO 17% ankietowanych wymieniło poprawę polityki zagranicznej, wśród sympatyków PiS – 4%.)

	CBOS
Co, Pana(i) zdaniem, można zaliczyć do plusów pierwszych trzech miesięcy działalności rządu Donalda Tuska?	
Nie ma, nie widzę, brak plusów, nic dobrego nie zrobił	21%
Za krótki okres, żeby oceniać działalność, zbyt krótko rządzi	7%
Zmiana stylu uprawiania polityki: brak kłótni, spokój , nie ma oskarżeń, afer politycznych, niekonfliktowość, zgodność, nastawienie na współpracę. Także: większa kultura wypowiedzi i bycia , brak jadu, powrót do normalności, uporządkowanie sytuacji politycznej	13%
Lepsza polityka zagraniczna, poprawa stosunków międzynarodowych (także handlowych), poprawa stosunków z sąsiadami. Także: lepszy wizerunek Polski. Poprawa stosunków z Rosją, wznowienie handlu	9%
Stwierdzenia ogólne: pozytywny początek, próbuje się coś robić, wziął się do pracy, radzi sobie, planują wiele zmian i reform	6%
Lepszy kontakt z ludźmi , styl sprawowania władzy: jest bardziej otwarty, mówi o problemach, bez fochów, inaczej mówi do ludzi. Także: lepszą atmosferą w kraju , wzrost zaufania społecznego, optymizm, jest lepiej przyjmowany przez Polaków	5%
Umiejętne rozwiązywanie napięć strajkowych: rozwiązywanie (likwidacja) strajków , dialog z protestującymi, chęć porozumienia ze strajkującymi, potrafią rozładować konflikty, dają sobie radę z trudnymi sytuacjami	5%
Jest lepszy od poprzedniego rządu (premiera) Kaczyńskiego. Sprząta i odrabia zaległości po poprzednikach, poprawia błędy	3%
Lepsi rządzący, lepiej przygotowani do rządzenia, bardziej kompetentni, profesjonalni, dobrzy, mądrzy, zgodni współpracownicy	3%
Premier Tusk jako walor rządu, wszelkie pozytywne odniesienia osobiste do Donalda Tuska typu: <i>Podoba mi się postawa premiera</i>	2%
Że w ogóle jest, powstanie koalicji PO–PSL, dobra koalicja	2%
Myślenie o gospodarce, liberalna gospodarka, obietnica cudu, druga Irlandia, polepszenie sytuacji gospodarczej	2%
Podwyżki płac, podwyżki dla lekarzy, pielęgniarek, celników, emerytów itd.	2%
Diagnoza poprawy: zaczyna się poprawiać , zmiana Polski na lepsze, można liczyć na poprawę warunków życia	1%
Chęć wycofania wojsk z Iraku	1%
Dbłość o zwykłych ludzi, o obywateli, o rodzinę, chce dobra wszystkich	1%
Poprawa sytuacji na rynku pracy, spadek bezrobocia	1%
Szukanie oszczędności, walka z biurokracją, tańsze państwo , starają się mniej wydawać na siebie	1%
Wszelkie uwagi o współpracy z prezydentem	1%
Trudno powiedzieć, nie wiem, nie interesuje mnie to	30%
Odsetki nie sumują się do stu, bo badani mogli wymieniać różne osiągnięcia rządu	

Wśród plusów pierwszych trzech miesięcy pojawiały się także wypowiedzi dotyczące umiejętnego – zdaniem ankietowanych – rozwiązywania przez rząd pojawiających się kilkakrotnie problemów strajkowych (5%). Pozytywnie wyrażano się o umiejętności i chęci

dialogu z protestującymi, nastawieniu koncyliacyjnym, wsłuchaniu się w ich problemy i chęci zażegnania sytuacji kryzysowych. Dalsze 2% respondentów chwaliło także podwyżki płac dla pracowników służby zdrowia, celników, emerytów. Nieliczni badani dostrzegali troskę rządu o zwykłych ludzi, rodzinę.

Zdaniem części ankietowanych zaletą tego rządu jest poważniejsze myślenie o gospodarce, polepszeniu sytuacji gospodarczej (2%). Diagnozowano także spadek bezrobocia i poprawę sytuacji na rynku pracy (1%), a także ogólnie poprawę koniunktury i zmianę na lepsze sytuacji w Polsce (1%). W tym kontekście mówiono również o próbie ograniczenia kosztów administracji, walce z biurokracją oraz o programie „Tańsze państwo” (1%).

Dla części badanych do największych zalet rządu PO–PSL trzeba zaliczyć kadry – polityków kompetentnych i dużo lepiej przygotowanych do rządzenia niż poprzednicy (3%), a także osobiście premiera Donalda Tuska (2%). Ponadto 6% ankietowanych chwaliło rząd wyrażając swoją opinię w sposób ogólny, akceptując jego zamiary, program czy styl działania bez podawania konkretnych osiągnięć (*próbuję coś zrobić, wziął się do pracy, pozytywny początek itp.*).

W kontekście politycznym mówiono, że zaletą nowego rządu jest to, że w ogóle jest, że powstała nowa, dobrze współpracująca koalicja rządowa (2%). Oceniano, że nowy gabinet jest zdecydowanie lepszy od poprzedniego, poprawia jego błędy i zaniedbania, a jego zaletą jest to, że nie ma w nim Jarosława Kaczyńskiego (3%). W tym wymiarze wróciła sprawa mundurków szkolnych, rozliczenia działalności ABW i CBA, wypominano poprzedniej ekipie rządowej instrumentalne wykorzystywanie prawa.

Generalnie ankietowanym łatwiej było wymienić potknięcia czy też minusy pierwszych trzech miesięcy rządu niż wskazać jego plusy. Tylko 11% ogółu respondentów nie dostrzegło w ciągu pierwszych trzech miesięcy sprawowania władzy przez gabinet Donalda Tuska żadnych uchybień czy błędów (18% w elektoracie PO, 4% wśród wyborców PiS). Co dwudziesty badany (5%) uważał też, że trzy miesiące to zbyt krótki czas, by wypowiadać się na temat minusów nowej władzy (7% w elektoracie PO, a wśród wyborców PiS w ogóle nie było takich wypowiedzi). Tak samo jak przy wymienianiu plusów prawie co trzeci respondent (30%) nie miał zdania w tej sprawie. O minusach pierwszych miesięcy rządów wypowiadało się zatem 54% ogółu ankietowanych (55% zadeklarowanych wyborców PO i 76% zwolenników PiS).

		CBOS
Co, Pana(i) zdaniem, można zaliczyć do minusów pierwszych trzech miesięcy działalności rządu Donalda Tuska?		
Nie ma, nie widzę, brak minusów		11%
Za krótki okres, żeby oceniać działalność, zbyt krótko rządzi, dużo problemów po poprzednikach		5%
Nie realizuje obietnic wyborczych – ogólnie		9%
Zła współpraca między rządem a prezydentem, brak szacunku, lekceważenie głowy państwa		8%
Strajki , nie radzi sobie ze strajkami, niepokoje, za dużo strajków, nie umie załatwiać spraw konfliktowych, nie potrafi negocjować		7%
Nierozwiązana sprawa reformy służby zdrowia , lekarzy, pielęgniarek, brak wizji reformy służby zdrowia		3%
Brak zdecydowania , stanowczości, zbyt wolne podejmowanie decyzji, opieszałość. Także: zbyt mało operatywny zagubiony, bezzadny		5%
Diagnoza braku odczuwalnej poprawy, nie widać zmian na lepsze , nie idzie ku lepszemu, zbyt powolne reformy,		4%
Brak programu, programu gospodarczego, projektu reform, np. finansów publicznych, <i>mało pewności siebie, wiary w swoje plany</i>		3%
Zbyt uleganie żądaniom płacowym strajkujących , brak ogólnej wizji podwyżek płac, brak troski o tych, co są cicho, zbytnia uległość wobec związków zawodowych, nierealne obietnice		3%
Bieda, zbyt niskie płace (renty), brak podwyżek pensji , zbyt mało robi, żeby ludziom się lepiej żyło, brak troski o zwykłych ludzi		3%
Podwyżki opłat, wzrost cen żywności, leków, wzrost inflacji		3%
Nieporozumienia, kłótnie, bałagan		3%
Zła współpraca między rządem a opozycją, szykanuje inne partie, oczernia przeciwników politycznych, zbyt częste kłótnie z PiS, brak porozumienia		3%
Zbyt łagodne traktowanie PiS, opozycji, prezydenta, nie radzą sobie z PiS, z Kaczyńskimi, wdawanie się w pyskówki z poprzednikami, nie rozlicza poprzedników, powinni pokazać wszystkie słabe strony poprzedniego rządu		2%
Zła polityka zagraniczna, zbyt uległy wobec sąsiadów, tarcza antyrakietowa. Także: słabe wykorzystanie pieniędzy z UE		2%
Kiepska kadra, powoływanie na stanowiska ludzi kontrowersyjnych, niekompetentnych, zły skład rządu, nieprzygotowani do rządzenia		2%
Stwierdzenie ogólne – źle rządzi krajem, nic nie robią, wszystko jest złe		2%
Polityka społeczna, brak osłon socjalnych dla najgorzej sytuowanych, biednych i chorych, emerytów		2%
Strajki i nierozwiązane problemy innych grup: sfery budżetowej, nauczycieli, celników, górników itp.		1%
Brak troski o rolników, rolnictwo, małe ceny skupu		1%
Zła polityka informacyjna, zbyt mało informacji o pracach rządu		1%
Zła polityka podatkowa, finansowa, zły budżet		1%
Zła współpraca w rządzie, kłótnie, rozgardiasz, bałagan		1%
Euro 2012 – zbyt wolne przygotowanie, opóźnienie		1%
Zbyt mało robi w sprawie bezrobocia, tworzenia nowych miejsc pracy, ułatwień dla pracodawców, przedsiębiorców		1%
Nie walczą z korupcją, przestali się interesować walką z przestępczością		1%
Inne konkretne zarzuty wobec rządu: likwidacja zerówek i przeniesienie ich do szkół, chęć podwyżki dla byłych prezydentów, projekty wprowadzenia płatnej służby zdrowia, płatnej nauki		2%
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie interesuje mnie to		30%

Odsetki nie sumują się do stu, bo badani mogli wymieniać różne uchybienia, niedociągnięcia rządu

Relatywnie najczęściej (9%) ankietowani zgłaszali zastrzeżenia co do realizacji obietnic wyborczych. Jednak zarzut ten ma przede wszystkim charakter polityczny: w elektoracie PiS aż 21% ankietowanych formułowało tego rodzaju zastrzeżenia, a wśród zwolenników PO, czyli tych, którzy w założeniu uwierzyli w te obietnice, tylko 4%. Wydaje się, że w tym wymiarze poważniejszy charakter ma zarzut stawiany już bardziej zgodnie, dotyczący braku programu gospodarczego i planu reform, np. finansów publicznych (3% wśród ogółu badanych, w elektoracie PiS – 5%, w PO – 4%). Jak to sformułował jeden z badanych: *Miały być gotowe projekty ustaw, a okazało się, że nie mają żadnych rozwiązań, nawet w tak podstawowej sprawie jak reforma służby zdrowia.*

Do minusów nowego rządu respondenci zaliczali także złą współpracę z prezydentem i jego kancelarią (8% wśród ogółu badanych, 10% w elektoracie PiS, 1% w PO). Negatywnie oceniano też stosunek do innych sił politycznych. Z jednej strony krytykowano zbyt częste kłótnie z PiS, oczernianie przeciwników politycznych czy szykanowanie innych partii (3%). Z drugiej strony mówiono o tym, iż rząd nie radzi sobie z PiS (z braćmi Kaczyńskimi), nie rozlicza ich, zbyt łagodnie traktuje, zbyt łatwo wdaje się w awantury prowokowane przez przeciwników politycznych (2%).

Poza głosami pozytywnymi pojawiły się również krytyczne wypowiedzi na temat sposobu radzenia sobie obecnego rządu ze strajkami i żądaniami płacowymi różnych grup pracowniczych. Zdaniem 7% ankietowanych, gabinet Donalda Tuska nie poradził sobie ze strajkami, wykazał, że nie umie negocjować i załatwiać spraw konfliktowych (8% w elektoracie PiS, 3% w PO). Dalsze 3% badanych mówiło o nie rozwiązanych, lecz tylko zawieszonych konfliktach płacowych z pracownikami służby zdrowia, lekarzami, pielęgniarkami oraz o braku wizji reformy służby zdrowia. Przywoływano też konflikty z innymi grupami zawodowymi, nauczycielami, górnikami, celnikami (1%). W części wypowiedzi (3%) pojawiały się z kolei zarzuty innego rodzaju – zbytnej uległości wobec strajkujących i ich żądań płacowych, co może spowodować kolejne fale protestów.

Zdaniem 4% ankietowanych, ekipie Donalda Tuska można zarzucać zbyt powolne realizowanie reform, brak wyraźnego sukcesu gospodarczego i odczuwalnej poprawy sytuacji materialnej większości Polaków, a także brak widoków na polepszenie ich sytuacji. Według 2% respondentów, rząd nic nie robi lub po prostu źle rządzi krajem. Do tradycyjnej listy zarzutów stawianych kolejnym ekipom rządowym należą pretensje o zbyt niski poziom płac, rent i emerytur (3%), podwyżki opłat i wzrost cen żywności (3%), brak polityki społecznej

i osłon socjalnych dla najbiedniejszych (2%), a także brak należytej uwagi poświęcanej rolnikom i rolnictwu, w tym szczególnie cenom skupu żywca wieprzowego (1%).

W opinii części ankietowanych, niedociągnięcia obecnego gabinetu wynikają z jego stylu działania, niezdecydowania, braku stanowczości, energii i operatywności. Zdaniem 5% ankietowanych, premier Donald Tusk i jego rząd jest zbyt opieszły, zbyt wolno podejmuje decyzje, zbyt długo się waha, czasami okazuje się zastanawiająco bezradny. Niewielu badanych mówiło także o złej współpracy koalicjantów (1%). Padały również zarzuty o złej polityce informacyjnej rządu (1%), polityce kadrowej – powoływaniu ludzi niekompetentnych lub kontrowersyjnych (2%), negatywnie wypowydano się na temat polityki zagranicznej, w tym – zbyt słabego wykorzystywania funduszy unijnych (2%), mówiono o złym budżecie, złej polityce finansowej i podatkowej (1%). Zarzucano rządowi zaniechanie zdecydowanej walki z korupcją i przestępczością (1%) oraz poświęcanie zbyt mało uwagi walce z bezrobociem i trosce o tworzenie nowych miejsc pracy (1%). Wśród szczegółowych zarzutów pojawiły się także opóźnienia w przygotowaniach do Mistrzostw Europy w piłce nożnej Euro 2012 (1%).

Wydaje się, że sto dni to zbyt krótki okres, by móc rzetelnie ocenić pracę, a także sukcesy i porażki nowego gabinetu. Z naszego sondażu wynika, że oceny dokonań rządu Donalda Tuska po trzech miesiącach mają raczej charakter politycznego plebiscytu niż rzetelnej refleksji. Zawiedzeni i rozczarowani okazują się bowiem nie ci, którzy mieliby prawo do takich ocen, bo głosowali na którąś z partii tworzących koalicję rządową, ale przeciwnicy polityczni, którzy po prostu nie lubią tego rządu. W tak krótkiej perspektywie można mówić – używając języka sportowego – raczej o wrażeniach ogólnych niż zawartości programu i jego wykonaniu.

Rząd Donalda Tuska jest w ocenie Polaków wyraźnie lepszy niż rząd Jarosława Kaczyńskiego. Dla opinii publicznej jest przewidywalny, w odróżnieniu od poprzedników wiadomo, czego się po nim spodziewać, ale jeśli zaskakuje, to raczej *in minus* niż *in plus*. Rozproszenie odpowiedzi na pytania dotyczące zarówno sukcesów, jak i porażek wskazuje na brak obszarów, na których rząd w tej chwili szczególnie skupia swoją energię i wysiłki.

Pozytywnie oceniono przede wszystkim zmianę języka i stylu uprawiania polityki, a także wysiłki zmierzające do poprawy atmosfery panującej na scenie politycznej. Do plusów rządu zaliczono również politykę zagraniczną, w tym szczególnie poprawę stosunków z sąsiadami i zmianę wizerunku naszego kraju na arenie międzynarodowej. Ze sprzecznymi ocenami spotkał się sposób rozwiązywania konfliktów strajkowych: pozytywnie wyrażano się o podejściu do strajkujących i ich problemów, negatywnie – o doraźnym charakterze załatwiania spraw i braku systemowych rozwiązań istniejących problemów. Część Polaków jest zdania, że gabinet Donalda Tuska zbyt wolno realizuje reformy, a premierowi brak jest zdecydowania i stanowczości. Zdaniem części ankietowanych, obecny rząd w swoich decyzjach i działaniach jest niekiedy zbyt opieszwały, długo się waha, wolno podejmuje decyzje, czasami zaś ujawnia nieoczekiwaną bezradność – brak programu działania i konsekwencji.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) sądzi, czy obecny rząd w swoim działaniu kieruje się przede wszystkim: 1 - interesem państwa, społeczeństwa;
2 - interesami partii, które wchodzi w jego skład

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	42	19	1135
Płeć				
Mężczyźni	36	48	15	538
Kobiety	41	36	23	596
Wiek				
18-24 lata	47	36	16	166
25-34	42	41	17	215
35-44	32	49	18	165
45-54	35	46	19	217
55-64	45	40	15	179
65 lat i więcej	30	38	32	193
Miejsce zamieszkania				
Wies	31	44	25	432
Miasto do 20 tys.	46	31	23	150
20-100 tys.	40	46	14	217
101-500 tys.	45	39	16	176
501 tys.i więcej mieszk.	41	44	14	160
Wykształcenie				
Podstawowe	35	40	25	306
Zasadnicze zawodowe	30	50	19	293
Średnie	47	37	16	380
Wyższe	42	40	18	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	39	43	18	107
Prac.umysł.niż.szczebla	55	27	17	88
Pracownicy fiz.- umysł.	46	41	13	86
Robotnicy wykwalifikowani	37	48	15	118
Robotnicy niewykwalifik.	40	42	18	49
Rolnicy	19	66	15	60
Pracujący na własny rach.	40	55	5	39
Bierni zawodowo				
Renciści	35	41	24	71
Emeryci	36	39	25	272
Uczniowie i studenci	51	29	20	81
Bezrobotni	35	41	25	99
Gospodynie domowe i inni	29	47	24	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	40	44	15	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	44	40	16	105
sekt. pryw. poza rolnict.	44	40	16	213
prywatnym gosp. rolnym	16	67	16	58
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	24	61	15	64
301-500	41	42	17	118
501-900	38	45	17	232
901-1200	45	42	13	141
Powyżej 1200 zł	51	31	18	125
Ocena własnych war. mater.				
Złe	31	48	21	244
Średnie	35	44	21	494
Dobre	47	35	18	397
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	49	28	60
Raz w tygodniu	35	45	19	592
1-2 razy w miesiącu	47	37	17	174
Kilka razy w roku	42	39	18	204
W ogóle nie uczestniczy	45	31	24	104
Poglądy polityczne				
Lewica	56	31	14	172
Centrum	39	43	18	266
Prawica	41	47	13	414
Trudno powiedzieć	25	40	35	283

Tabela 2. Jak Pan(i) ocenia, czy współpraca między **rządem Donalda Tuska**
a prezydentem Lechem Kaczyńskim układa się dobrze czy też źle?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	85	8	1134
Płeć				
Mężczyźni	10	87	4	537
Kobiety	5	83	11	597
Wiek				
18-24 lata	10	81	8	166
25-34	10	85	5	212
35-44	6	86	8	165
45-54	8	86	6	217
55-64	6	90	5	179
65 lat i więcej	4	81	15	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	7	80	12	430
Miasto do 20 tys.	8	86	6	150
20-100 tys.	7	89	4	215
101-500 tys.	8	88	4	177
501 tys.i więcej mieszk.	7	86	7	161
Wykształcenie				
Podstawowe	7	80	13	306
Zasadnicze zawodowe	9	84	7	294
Średnie	7	88	5	379
Wyższe	6	88	6	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	3	91	6	107
Prac.umysł.niż.szczebla	6	86	9	88
Pracownicy fiz.- umysł.	12	84	4	86
Robotnicy wykwalifikowani	11	82	7	117
Robotnicy niewykwalifik.	9	86	5	49
Rolnicy	2	87	11	60
Pracujący na własny rach.	11	85	4	38
Bierni zawodowo				
Renciści	8	81	11	72
Emeryci	5	84	11	273
Uczniowie i studenci	16	77	7	81
Bezrobotni	10	86	4	99
Gospodynie domowe i inni	2	91	7	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	6	86	8	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	9	86	4	105
sekt. pryw. poza rolnict.	10	85	6	211
prywatnym gosp. rolnym	2	86	12	58
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	20	74	7	64
301-500	9	84	6	118
501-900	6	87	7	231
901-1200	5	94	1	139
Powyżej 1200 zł	4	91	5	125
Ocena własnych war. mater.				
Źle	9	84	7	243
Średnie	6	86	8	493
Dobre	8	83	9	397
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	1	89	10	60
Raz w tygodniu	10	82	8	592
1-2 razy w miesiącu	3	91	6	174
Kilka razy w roku	7	84	9	202
W ogóle nie uczestniczy	4	91	5	104
Poglądy polityczne				
Lewica	6	90	4	172
Centrum	9	86	5	265
Prawica	7	89	4	414
Trudno powiedzieć	7	74	18	283

Tabela 3. Jak Pan(i) ocenia, czy współpraca między **partiami wchodzącymi w skład koalicji rządowej (PO-PSL)** układa się dobrze czy też źle?

	(%)			
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	57	23	20	1132
Płeć				
Mężczyźni	62	23	15	536
Kobiety	52	24	24	596
Wiek				
18-24 lata	57	26	18	166
25-34	54	27	19	212
35-44	57	23	21	164
45-54	59	23	18	216
55-64	68	18	14	179
65 lat i więcej	46	23	31	194
Miejsce zamieszkania				
Wies	47	26	26	429
Miasto do 20 tys.	60	21	19	150
20-100 tys.	67	23	10	215
101-500 tys.	62	20	17	177
501 tys.i więcej mieszk.	58	22	20	161
Wykształcenie				
Podstawowe	48	28	25	306
Zasadnicze zawodowe	51	27	22	292
Średnie	62	20	17	379
Wyższe	69	17	14	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	64	22	14	107
Prac.umysł.niż.szczębla	61	21	19	88
Pracownicy fiz.- umysł.	49	29	22	86
Robotnicy wykwalifikowani	61	19	20	116
Robotnicy niewykwalifik.	51	31	18	49
Rolnicy	52	26	22	59
Pracujący na własny rach.	75	10	15	38
Bierni zawodowo				
Renciści	49	24	27	72
Emeryci	54	22	23	273
Uczniowie i studenci	70	17	13	81
Bezrobotni	49	32	19	99
Gospodynie domowe i inni	51	28	21	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	63	22	14	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	57	20	23	105
sekt. pryw. poza rolnict.	58	23	19	210
prywatnym gosp. rolnym	52	25	23	58
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	49	30	21	64
301-500	58	23	20	118
501-900	54	26	20	230
901-1200	62	30	7	139
Powyżej 1200 zł	68	16	16	125
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	50	27	23	243
Średnie	54	25	21	492
Dobre	63	19	18	397
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	43	25	32	60
Raz w tygodniu	57	24	19	590
1-2 razy w miesiącu	60	24	16	174
Kilka razy w roku	58	23	19	202
W ogóle nie uczestniczy	56	18	26	104
Poglądy polityczne				
Lewica	70	20	10	172
Centrum	55	25	20	264
Prawica	63	23	14	413
Trudno powiedzieć	41	24	35	283